

Kankaanpään kaupunki
kirjaamo.kaupunkisuunnittelu@kankaanpaa.fi

Viite Lausuntopyyntö 26.6.2024

Aihe Kankaanpää, Haukkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotus

Kankaanpään kaupunki on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Haukkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta. Kaava-alueen laajuus on noin 2200 ha ja se on pääosin metsätalousaluetta. Alue sijoittuu n. 16 km etäisyydelle Kankaanpään keskustaajamasta luoteeseen ja se rajautuu lounaasta Siikaisten kunnanrajaan. Isojoen kunnan keskustaajamaan on matkaa noin 20 km.

Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa Haukkasalon Tuulipuisto Oy:n suunnitteleman tuulivoimapuiston toteuttaminen. Kaavan luonnosvaiheessa esitettiin kaksi eri toteuttamisvaihtoehtoa, joista ehdotusvaiheeseen on valittu VE1. Kaavaselostuksen mukaan kaavaluonnos VE 1 pohjautui YVA-menettelyssä tutkittuun vaihtoehtoon 1:een. Kaavaehdotuksessa otetaan huomioon YVA-selostuksesta annettu perusteltu päätelmä ja kaavaluonnoksesta saatu palaute. Kaavaehdotuksessa suunnittelualueelle osoitetaan toteutettavaksi 16 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Lisäksi suunnittelualueelle rakennetaan uusi sähköasema. Voimalan sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein, sen sijaan tuotettu sähkö siirretään kantaverkkoon ilmajohtolla. Osayleiskaavaehdotuksessa ei kuitenkaan osoiteta kaava-alueen ulkopuolista sähkönsiirtoa, jonka ratkaisut tarkentuvat hankkeen jatkosuunnittelussa. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena siten, että kaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tv-alueilla.

Kaavan valmistelun aikana on ollut käynnissä hankkeen ympäristövaikutusten arviointi. YVA-menettely päättyi 5.9. 2023 yhteysviranomaisen antamaan perusteltuun päätelmään. Satakunnan Museo on antanut lausuntonsa YVA-ohjelmasta ja -selostuksesta sekä osayleiskaavan luonnoksesta.

Satakunnan Museo on käynyt hankkeen luonnosvaiheen lausunnossa läpi alueen kaavatilanteen sekä kulttuuriympäristön arvoalueet, eikä toista niitä enää tässä yhteydessä.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaavan luonnosvaiheen lausunnossaan 30.8.2023 Satakunnan Museo totesi, että lähtötietojen osalta alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-alueet oli käsitelty kattavasti ja hankkeen vaikutusten arviointi niihin nähden oli riittävää. Museo myös totesi, että hankkeella ei ole suoria vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön. Museo kuitenkin huomautti, että suunnittelualaue rajoittuu maakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen ja tämän arvoalueen lisäksi korkeilla voimaloilla tulee olemaan eri asteisia maisemallisia vaikutuksia sekä asutukseen että vaikutusalueella oleviin maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin. Museo näki, että suunnitteluvaihtoehdossa 2 hankkeen maisemalliset vaikutukset jäävät vähäisemmäksi ja lähimpien kulttuuriympäristöjen ja voimaloiden väliin jää huomattavasti enemmän tilaa kuin vaihtoehdossa 1.

Satakunnan Museo pitää hyvänä, että kaavan ehdotusvaiheessa hankkeen vaikutusten arviointia on edelleen täydennetty mm. valokuvasovittein. Kuten yhteysviranomaisen perustellun päätelmän yhteydessä sekä kaavaselostuksessa on todettu, hankkeen merkittävimmät vaikutukset liittyvät maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön. Toisaalta hankkeen vaikutuksia on katsottu lieventävän ympäristössä jo olemassa olevat lukuisat tuulivoimalat. Hankkeen vaikutuksista suunnittelualaueen itäpuolella sijaitsevan Karvianjokilaakson arvoalueisiin nähden mainitaan kaavaselostuksessa seuraavaa: *Vaikutukset maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin kohdistuvat erityisesti Karvianjokilaakson maisema-alueeseen ja sen sisältämiin maisemallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin. Alueen ominaispiirteinä on jokilaakson savikoille kehittynyt maatalouslinkeinon muokkaama maisema, jossa viljely ja karjatalous ovat säilyneet osana maisemakuvaa. Lisäksi kulttuurimaisemassa on säilynyt vanhoja rakennuksia, pihapiirejä ja tielinjauksia. Vaikka rakennuskanta on monin paikoin uudistunut, periaate rakennusten sijoittumiselle joen töyrälle ja jokea seurailevien teiden varteen on säilynyt. Monimuotoisesti mutkitteleva Karvianjoki ja jokilaakson rantametsät ovat olennainen osa maisemakuvaa. Laajat avoimet maisematilat mahdollistavat suorat näkymät voimala-alueelle. Maisemakuvassa tapahtuva muutos on siten verrattain suuri ja havaittavissa monin paikoin.* Hankkeen yhteisvaikutusten arvioinnissa ympäristön muiden hankkeiden kanssa mainitaan, että *Karvianjokilaakson maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle yhteisvaikutukset ovat huomattavat. Maisema-alueen luonne muuttuu Karvianjoen ja Kodesjoen jäädessä ikään kuin voimala-alueiden sisään.* Satakunnan Museo

pitää valitettavana, että edellä mainituista seikoista huolimatta kaavan ehdotusvaiheessa on esillä vaihtoehto, jonka maisemalliset vaikutukset sekä yhteisvaikutukset alueen muiden hankkeiden kanssa ovat suuremmat etenkin hankealueen itäpuolella Karvianjoen varrella sijaitseviin arvoalueisiin sekä koillis- ja itäpuolella olevaan asutukseen nähden.

Satakunnan Museo toistaa kaavan luonnosvaiheessa esittämän kantansa ja näkee, että voimaloiden sijoittuminen luonnosvaiheen VE2:n mukaisesti hillitsee hankkeen maisemallisia vaikutuksia sekä asutukseen, että maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen että maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin nähden.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Haukkasalon tuulivoimapuiston suunnittelualueella toteutettiin arkeologinen inventointi syksyllä 2022 (Heilu Oy/FM Kalle Luoto ja FM Sinikka Kärkkäinen). Kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa Satakunnan Museo edellytti inventoinnin täydentämistä, sillä kaavan rakentamisalueet olivat suunnittelun edetessä muuttuneet. Täydennysinventoinnista vastasi Heilu Oy ja se toteutettiin marraskuussa 2023.

Suunnittelualueella sijaitsee yksi muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, Yliuoman tervahauta, sekä neljä muuksi kulttuuriperintökohteeksi arvoitettua rajamerkkiä. Kaavaselostuksessa muinaisjäännöksen ja kulttuuriperintökohteiden tiedot on kuvailtu kattavasti ja lisäksi on arvioitu rakentamisen mahdollisia vaikutuksia arkeologisiin kohteisiin. Kaikki kohteet sijoittuvat rakennettavien alueiden ulkopuolelle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle.

Kaavakartalle Yliuoman tervahauta on merkitty kohdemerkinnällä sm-1 ja kulttuuriperintökohteet kohdemerkinnällä k. Merkinnet ja niihin liittyvät määräykset ovat oikeanlaiset.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä